

Література

1. *Бутинець Ф.Ф. та ін.* Бухгалтерський управлінський облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / Ф.Ф. Бутинець, Т.В. Давидюк, З.Ф. Канурна, Н.М. Малюга, Л.В. Чижевські; За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. / 3-тє вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП. «Рута», 2005. — 408 с.
2. *Карпова Т.П.* Управленческий учет: Учет для вузов. — М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. — 350 с.
3. Управлінський облік: Навч. посіб. / Л.В. Нападівська, О.А. Бакурова, В.М. Горностаєва, О.І. Мазіна, О.А. Мошковська, О.П. Кузьменко, А.М. Рєхачева, О.М. Кияшко, Н.І. Бузак, О.В. Фоміна; За заг. ред. Л.В. Нападівської. — К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. — 346 с.
4. *Лишиленко О.В.* Бухгалтерський управлінський облік: Навчальний посібник. — К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2006. — 254 с.
5. *Голов С.Ф., Єфіменко В.І.* Фінансовий та управлінський облік. — К.: ТОВ «Автоінтерсервіс», 1996. — 544 с.
6. *Атамас П.П.* Управлінський облік: Навчальний посібник. — Д.; К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 440 с.
7. *Сопко В.В.* Бухгалтерський облік: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 578 с.
8. *Чумаченко М.Г.* Управлінський облік потребує підтримки / М.Г. Чумаченко // Бухгалтерський облік і аудит. — 2003. — № 5. — С. 3—7.
9. *Нападівська Л.В.* Управлінський облік: Монографія. — Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2000. — 450 с.
10. *Писаренко Т.М., Букало Н.А.* Управлінський облік: сутність, зміст та принципи ведення // Вісник Хмельницького національного університету. — 2010. — № 1. — Т.2. — С. 136—140.

Стаття надійшла до редакції 15.01.2012 р.

УДК 657.1:004

Л.А. Ніколенко, канд. екон. наук, доцент
кафедри бухгалтерського обліку,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ

АННОТАЦІЯ. В статтє проаналізовані проблемі розвитку учетних інформаційних систем і створення єдиного інформаційного пространства на основі учетної інформації хозяйствующих объектов.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: информация, системы, учет, управление.

ABSTRACT. In the article is analyzed the problems of the development of the accounting information systems and the creation of a common information space based on accounting information of business subjects.

KEY WORDS: information, systems, accounting, management.

АНОТАЦІЯ. У статті проаналізовано проблеми розвитку облікових інформаційних систем та створення єдиного інформаційного простору на основі облікової інформації господарюючих суб'єктів.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: інформація, системи, облік, управління.

Загальносвітові процеси глобалізації і інформатизації, побудова інформаційного суспільства і створення єдиного інформаційного простору трансформують багато понять, пов'язаних з інформацією та інформаційними процесами, у тому числі і традиційне уявлення про бухгалтерський облік. У сучасних умовах глобального інформаційного середовища він виступає у вигляді певної сукупності інформаційних ресурсів, створених на базі наукових знань, загальноприйнятих і корпоративних стандартів, нормативно-методичних документів, облікової інформації господарюючих суб'єктів і стає економічним сегментом і частиною єдиного інформаційного простору. У зв'язку з цим актуальними і своєчасними стають теоретико-методологічні питання, пов'язані з формуванням інформаційно-економічного простору обліку і його функціонуванням.

Просторово-інформаційна модель бухгалтерського обліку і структуризація інформаційних ресурсів припускає наявність інформаційних джерел, серед яких особливе місце займає поле облікової звітної інформації про діяльність господарюючих суб'єктів. У цьому контексті важливого значення набуває вивчення механізму його формування, внаслідок того, що багатогольовий характер інформації обліку та загальний економічний простір створюють умови для функціонування різноманітних інформаційних систем управління обліком. Гетерогенність інформаційних систем обліку і їх одночасне існування розширює (але не усуває) традиційне системне уявлення про управління. Ці та інші питання, що вимагають концептуального осмислення, актуалізують необхідність розробки спектру інформаційних систем управління обліком, яка забезпечується контрольно-інформаційними системами, в яких формується нормативно-фактична інформація

з метою оцінки досягнутого рівня запланованих показників і досягнення поставленої управлінської мети. Контрольно-інформаційні системи створюють інформаційну базу для оцінки діяльності підприємства в цілому, окремих його структурних підрозділів, сегментів діяльності, дій менеджерів; інформаційно забезпечують виявлення відхилень від запланованих показників по використуванню матеріальних, трудових і фінансових ресурсів як у цілому по продукції, що випускається, так і в розрізі окремих її видів, груп, найменувань і т.д. У цьому відношенні дослідження даних систем в історичній ретроспективі і в світлі сучасних ринкових реалій представляє безперечний науковий інтерес, оскільки розглядається основними користувачами контрольно-облікової інформації — керівниками всіх ієрархічних рівнів — як одне з інформаційних джерел вироблення управлінських рішень по забезпеченню конкурентоспроможності організації в довгостроковій перспективі.

Ретроспективний аналіз застосування контрольно-інформаційних систем показує залежність їх функціонального використання від характеру зовнішнього середовища, що вимагає глибшого вивчення даного взаємозв'язку. Сучасний стан вітчизняної практики господарювання, що характеризується зміною парадигми управління (від лінійно-функціональної до процесної) і впровадженням стандартів якості актуалізував проблему створення процесно-орієнтованої системи управління обліком. У зв'язку з цим набуває великого значення вивчення інформаційних систем, створених на основі методу обліку витрат по видах діяльності, які найадекватніше відображають особливості обліку, контролю і аналізу витрат при попроцесному підході до управління. Не дивлячись на те, що є чимала кількість публікацій, що розкривають сутність методу обліку витрат по видах діяльності, власне облікові і контрольно-аналітичні можливості даного методу, стосовно вітчизняної практики обліку, пропрацьовано недостатньо. Слід зазначити також, що у вітчизняній теорії і практиці не знайшли належного рішення питання, пов'язані з контрольними системами стратегічного обліку. У сучасних умовах особливої актуальності набуває вивчення механізму використання даних систем, отримання інформації в яких забезпечує компанії конкурентні позиції у довгостроковій перспективі. Так, найвідоміша система контрольного типу — система збалансованих показників — дослідниками розглядається, в основному, як інструмент фор-

мування і реалізації стратегії через взаємозв'язані показники чотирьох напрямів діяльності, не зачіпаючи способи ідентифікації інформації по виділенню оцінних критеріїв, зокрема обліковими методами. Проте, праць, присвячених сучасним аспектам по дослідженню питань методології і організації облікової-аналітичного забезпечення господарюючих суб'єктів в умовах жорсткої конкурентною бізнес-середовища і вибудовування стратегічних позицій організації у довгостроковій перспективі, явно недостатньо. Слід відмітити праці вчених, які першими почали вивчати проблеми формування обліково-інформаційного простору: О.В. Голосова та Е.А. Сиротенко.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішення наступних задач: проведення системного аналізу наочної області, побудова концептуальної моделі інформаційної системи, розробка моделі даних для системи, розробка математичної моделі для представлення облікової мережі, розробка методів рішення просторових задач по плануванню з використанням технологій геоінформаційних систем.

У даний час реальністю стало утворення світової облікової інформаційної системи. Цьому сприяло широке розповсюдження міжнародних стандартів обліку і звітності завдяки активній роботі Комітету з міжнародних стандартів, Міжнародної федерації бухгалтерів, створення Міжнародного форуму розвитку бухгалтерського обліку, а також розширення можливостей інформаційного спілкування, зв'язане з використанням глобальних мереж і сучасних інформаційних технологій, розширенням міжнародної співпраці в області комунікацій.

Останніми роками в нашій країні проведено ряд заходів по створенню єдиної національної облікової інформаційної системи, що знайшло віддзеркалення в ухваленні відповідних документів. Така активна політика реформування традиційної облікової системи пов'язана, перш за все, з необхідністю інтеграції облікової інформаційної системи країни в єдину світову інформаційну систему. Єдина облікова інформаційна система покликана:

- забезпечити інформаційну підтримку користувачам у процесі ухвалення рішень;
- підвищити ефективність управління підприємствами, державного управління соціально-економічним розвитком суспільства;
- створити умови для ефективного функціонування ринкових механізмів.

Звичайно, бухгалтерський облік не єдине джерело інформації, необхідної для ухвалення управлінських рішень. Проте суть бухгалтерської роботи і її історичний досвід показують, що вона з найбільшою повнотою і точністю відображає всі аспекти діяльності організацій з урахуванням економічних законів, юридичних норм і правил. Бухгалтерський облік у будь-якій організації — істотна ланка формування економічної політики, інструмент бізнесу, один з головних механізмів управління.

Досліджуючи головні проблеми розвитку, стратегію і основні напрямки створення облікової інформаційної інфраструктури визначено наступні шляхи її розробки:

1. Виявлення простору вимог до бухгалтерського обліку і звітності на основі аналізу стану і змісту їх реформування з позицій автоматизації (аналіз і систематизація законодавчих вимог, що регламентуються, до ведення бухгалтерського обліку і звітності; виявлення закономірностей взаємозв'язку бухгалтерського обліку і податковій звітності; систематизація дій, що надають вплив на трансформацію компонентів облікової системи; виявлення істотних властивостей простору вимог навколишнього середовища).

2. Розробка концепції гнучкої автоматизації бухгалтерського обліку і звітності (аналіз підходів і засобів забезпечення гнучкості систем автоматизації бухгалтерського обліку і тенденцій їх розвитку; виявлення і структуризація проблемної області дослідження; мета та опис концепції гнучкої автоматизації бухгалтерського обліку і звітності).

3. Розробка теоретичного апарату моделювання гнучких інформаційних комплексів і системи моделей комплексу (розробка методики моделювання комплексів і інформаційних технологій, що реалізуються в них; побудова структурно-функціональної моделі гнучкого автоматизованого комплексу бухгалтерської інформації; побудова структурних моделей виробництва бухгалтерської інформації в комплексах; розробка структурно-функціональної моделі автоматизованого перенастроювання гнучкої комп'ютерної системи бухгалтерської інформації).

4. Формування банку моделей гнучкої автоматизації бухгалтерської звітності (розробка інформаційних і алгоритмічних моделей для формування показників активів і зобов'язань; побудова інформаційних моделей доходів і витрат, що формують кінцевий фінансовий результат діяльності ор-

ганізації; розробка моделей для автоматизованого формування інформації про рух грошових коштів).

5. Розробка інформаційних моделей бухгалтерського обліку і форм організаційно-методичного забезпечення гнучкої автоматизації бухгалтерського обліку (побудова моделей аналітичного обліку вкладень у необоротні активи, виробничих витрат, доходів і витрат майбутніх періодів; розробка методик бухгалтерського обліку податкових зобов'язань; вироблення ефективних форм організаційно-методичної підтримки гнучкої автоматизації).

6. Впровадження реформованої моделі бухгалтерського обліку пов'язане з необхідністю розробки організаційно-технічного механізму, що дозволяє адаптувати її в реальні умови швидкозмінного навколишнього середовища з переглядом концепцій проектування і розробки систем автоматизації бухгалтерського обліку.

Література

1. Гельфанд Е., Савич А., Циперман Г., Ципес Г. Бизнес-процессы: будни оптимизации. — <http://www.osp.ru/cio/2003/04/046.htm>

2. Разроев Элдар. Инфокоммуникационный бизнес: управление, технологи, маркетинг. — СПб. : Профессия, 2003. — 351 с.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2011 р.

УДК 657.1

А.В. Озеран, канд. екон. наук, доц., докторант кафедри обліку підприємницької діяльності,
А.С. Літвинчук, здобувач кафедри обліку підприємницької діяльності, ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СУТТЄВІСТЬ ІНДЕКСУ ІНФЛЯЦІЇ В УМОВАХ КОРИГУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

АННОТАЦІЯ. Обсуждение такого фактора влияния на показатели финансовой отчетности, как инфляция становится наиболее актуальной темой среди ученых и практиков в период экономического кризиса. В статье исследованы проблемы определения существенности индекса инфляции и предложен оптимальный метод корректировки показателей финансовой отчетности под влиянием инфляции.